



Klio, kobberstik af Hendrick Goltzius 1592. Foto: Rijksmuseum, Amsterdam.

Småstykke

Billeder af historien I

AF SEBASTIAN OLDEN-JØRGENSEN

Hvordan ser historien ud? Ja, siden den græske oldtid har man kunnet visualisere „historie“ som litterær genre i form af en symbolsk kvindeskikkelse, nemlig Klio. Hun var en af de ni musen, der holdt til på bjerget Parnassos i selskab med Apollon, lysets, sangens og derfor også digtningens gud. De ni musen er for en moderne betragtning en noget heterogen skare. Forskellige former for digtning, musik og dans har selskab af Urania, der står for astronomien. Og så er der altså også Klio: For nogle et måske lidt ubekvemt minde om historiens lange prævidenskabelige fase i de første par årtusinder af sit kulturelle liv; for andre en kærkommen påmindelse om, at historien har en umistelig litterær side.

Der findes talrige afbildninger af Klio fra antikken og frem. Her ses hun mesterligt gengivet på et kobberstik fra 1592 af den flamske kunstner Hendrick Goltzius (1558-1617). Trods eller måske ligefrem på grund sin i barndommen forbrændte og delvis forkrøblede højre hånd havde han et så fantastisk greb om gravstikken, at han kunne fremtrylle de mest livagtige schatteringer og dybdevirkninger.

Klio er afbildet rolig, værdig og fokuseret, men samtidig afslappet med højre arm hængende ned og det venstre ben skråtstillet. Hun er fanget i et eftertænksomt øjeblik – i gang med at skrive eller ved at overveje noget, hun har skrevet – der understreger den intellektuelle virksomhed, der ligger forud for det at sætte pen til papir. Bøgerne for hendes fødder viser hen til, at den kreative akt ikke kun er velovervejet, den er også velunderbygget. På tværs af tid og rum er det ikke svært at identificere sig med hende.

Til gengæld er versene nedenunder noget af det mest konventionelle og klichéagtige, man kan tænke sig. De er skam skrevet af en fin humanist, Franco Estius, der også leverede vers til andre af Goltzius' produktioner, men indholdet virker i dag nærmest som en parodi på traditionel konger-og-krige-historie. I oversættelse lyder det således:

Fra Parnasset synger Klio om hærføreres og kongers gerninger
og nedskriver dem i historisk stil, og hun sørger for,
at hverken den glubske tid eller den misundelige alderdom,
udsletter heltenes kraftfulde bedrifter, som hun giver evigt liv.